

Disquisitionvm Magicarvm Libri Sex

Delrío, Martín Antonio

Mogvntiae, 1624

Qvæstio XVIII. An extraiudicialis reuocatio infirmet iudicalem denominationem adeo vt non faciat amplius indicium ad torturam?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62472)

QVÆSTIO XVIII.

*An extraiudicialis reuocatio infir-
met iudicalem denominationem a-
deo vt non faciat amplius iu-
diciũ ad tortu-
ram?*

D

a E hac re Doctores certant, & adhuc sub iudice lis est: quæritur, Non tam de extraiudiciali facta priusquã reus est condemnatus. de hac enim constat eam potius causam præbere, vt iterum torqueatur: receptum est, si in prima quæstione maleficium confessus sit, vel aliquem denunciauerit: & non vult sequenti die confessionem vel denunciationem suam ratificare, dicatq; se vi quæstionis victum falsa dixisse: receptum, inquam, talem absque nouis iudicijs iterũ equaleo imponi posse, vt in confessione perseueret. *Lege Simaniam & alios, quos sum secutus libr. 5. Disquisitio sect. 99. vers. quoad iterationem. lit. FF. & statutum in Carolina ar. 57. constat etiam huiusmodi reuocationem non factam à certo mori, non esse attendendam. vt bene post Baldum Marfil. conf. 79. vol. 3. & in pract. §. restat. num. 16 & 17.*

b

Dubium potius est de reuocatione extraiudiciali post sententiam mortis reo denunciatam, puta factam tempore confessionis vel Eucharistiæ. Nam tunc elidi præcedentem alterius nominationem tenent nonnulli, *Marfil. in d. §. restat. num. 12. Bursat. conf. 201. num. 148. & Farinac. quæst. 46. numero 70.* Horum DD. pace puto tenendum esse contrarium: quia nec retractanti in ipso patibulo, si nolit, iudex credere tenetur, vt ostendam.

Si vero in via ad supplicium, vel in ipso supplicio reuocet confessionem su-

A

am de se, constat reuocatione contempta omnino adhuc puniendum, ex Carolina artic. 91 & DD. vt *Maschar. de probatio vol. 1. conclusio 353. numero 29. Binsteldius in l. 7. C. de malefic. & mathematic. quæstione vltima: quia delictum per torturam confessum, & ad bancum ratificatum, censetur legitime probatum.*

B

Quod si in via vel in patibulo reuocet denunciationem de aliquo factam in tortura, & ad bancum iuris ratificatam, vel aliter fieri in partibus illis consuevit: tunc quidam volunt adeo elidi denunciationem iudicalem præcedentem, vt ex ea nullo modo reus torqueri possit. *per text. in l. D. Marcus D. ad Syllan. tenent etiam in crimine hæresis, & in criminibus assassinij, veneni & alyis occulsi. Marfil. conf. 119. numer. 31. & in pract. in §. restat ad final. post Iserniam. Grammat. decis. 56. numero 11. voto 3. n. 15. voto 1. numero 17. Decian. conf. 18. numero 1. & fuit Farinac. supr. num. 73. & hanc tutiorem vocant Patavini. ratio quia moriens præsumitur non mentiri, & facit iudicium innocentia pro reo. Bald. conf. 25. col. 2. vol. 1.*

C

D

Aduerte, lector, huic rationi mee Binsteldio iam respondiſſe *l. br. 5. sect. 5. numer. 5.* quæ velim legas. nunc addo facere iudicium innocentia pro reo. non nisi propter illam præsumptionem quod moriens præsumitur non mentiri. Si magni facienda ista præsumptio, valere deberet ad exculpationem sui ipsius: ad quod iam ostendimus nihil valere: nec de te non præsumi verũ dicere: vt nec de proximo, si iam aoriturus aliquid in tertij præiudicium extraiudicialiter dicat, nec enim pro vero habetur *l. si quis in §. si quis moriens D. ad Syllan. Arg. in l. mater. C. de calumniat. Alexandr. conf. 14. libr. 3. las. in l. 1. C. commun. de legat. Cephal. conf. 276. nu-*

mero 14. Menoch. conf. 39. num. 44. Farinac. q. 34. num. 3. post Boss. de indic. num. 188. Alcia. vrg. 3. præsum. 4. nisi huic atfertioni efficaces adessent coniecturæ, Curt. cent. conf. 70. Crauet. conf. 6. num. 53. Igitur ista præsumptio per se valde leuis est. multi enim moriuntur haud multum de anima solliciti, vt quotidiana experientia docemur.

Secunda opinio est, si fuit nuda inculpatio seu nominatio sine vllis adminiculis, hac reuocatione ipsorum denunciationem planè elidi, si adsint adminicula, non elidi, hac videtur sententia esse Marsil. in d. §. restat in fi. Mascard. libro 3. de probat. conclus. 1130. numero 14. Bursat. conf. 201. numero 14. libro 2. Reminaldi lun. conf. 420. numero 17. libr. 4. Si hæc sententia supponeret, in posteriori membro elidi ipsam denunciationem, sed manere integra illa adminicula foret eadem cum Farinacij sententia supr. nu. 73. sed tunc ad propositum non esset, nam hoc extra controuersiam est: in dubio nostro agitur de sola denunciatione iudiciali, præscindendo ab adminiculis: & ea opponitur secundum se reuocationi extraiudiciali. Aliud ergo supponit ista sententia: nempe quod ista adminicula moraliter sic cū denunciatione concurrente in illam influant, vt eam reddant longe validiorem & efficaciorē ad persuadendum, quam per se sola foret, quod concedo: neque id Farinacius aduertit, & ideo non ausus fuit illi simpliciter assentiri. Igitur eam, quatenus fatetur, si adsint alia adminicula, denunciationem non elidi, verissimam iudico: sed quatenus vult elidi, si non adsint, eam nō sequor. versamur enim (vt dixi) in casu formalis comparationis inter denunciationem iudicalem & reuocationem extraiudicalem, & præscindimus ab alijs indicijs & adminiculis, præsupponen-

A tes denunciationi nullum alium defectum accidere, quam quod sit reuocata, & constat denunciationem plurimum validam esse posse ad torturam, etiãsi alia desint adminicula. Quocirca hæc opinio media licet præ se ferat æquitatem, parum tamen habet soliditatis.

Sit concl. *Quandocunque post sententiam mortis ac denunciatam, reus reuocat denunciationem suam: iudici arbitrium est, adhuc credere denunciationi, & cunctis perpensis statuere cur velit stare, inculpatio- ni an exculpationi. & verissima est sententia tertia tenentium in rigore per huiusmodi reuocationem non tolli legitimam denunciationem.*

Hanc tenuerunt Binsfeld. & cum eo facultas Iuris & Theologiae Ingolstadtensis in scripto suo ad serenissimum, & omni virtutum genere laudatiss. Guilhelmo Bauarię ducem, anno 1590. & pro ea multa adducit argumenta Marsil. d. §. restat fere per totum, & Mascard. supr. num. 13. equidem non paucis eam infirmauid. sect. 5. num. 5. nec muro.

Obseruo vtrinq; esse præsumptionem pro reuocatione est præsumptio, quod non mentiatur. pro denunciatione eadem militat, quia tortura eandē inducit, & fortior est ista, quia postea ad bancum ratificata. Confirmatur, quia accepta sententia solent rei mente valde conturbari mortis quadam præoccupatione. Præterea hoc prætextu possent plurimi nocentes meritis pœnas euadere confessarijs aut alijs subornatis ad extorquendam morituro, talem reuocationem, vel ad eam sponte confingendam idque prece, pretio, importunitate, vt fit. Et ideo nec graues iudices hac in re solent aut debent stare d'ctis confessariorū: nec circumspicere confessarij solent in vulgus tales exculpationes spargere, gnari scandalum-

certum,

c
Concl.

“
“
“
“
“
“
“

E

certum, fructum vero incertum fore. Deniq; non possum mihi persuadere, plus fidei deferendum vlli huiusmodi reuocationi extraiudiciali, quam iudiciali legitimæ denunciationi: cum pro hac semper militet iuris firma presump-
ptio.

QVÆSTIO XIX.

Quando nihil inuenitur de instrumentis maleficij, an denunciatio plurimum per hoc elidatur, ita vt non amplius præbeat indicium ad torturam?

ICET inuentio instrumentorum sit signum & efficax argumentum aduersus maleficos, sicut de monetarijs & furibus certum est, Hippol. Musf. in l. qui fals. m. D. de fals. num. 114. & infra Decian. in criminal. lib. 7. cap. 26. num. 6 & dicit constitutio Carolina Binsfeld. in l. fin. C. de malefic. & mathemat. Tamen ex non inuentione non potest colligi idoneum argumentum in contrarium, quia non ex sola inuentione instrumentorum crimen hoc probatur, sed ex alijs quoque multis, ideo vt argumentum procedat deberet esse signum conuertibile, & proprium quarto modo.

Idcirco bene Ingolstadienses supra & Friburgenses responderunt negative: quibus assentior. sicut enim indicia possunt valere sine denunciatione, si denunciatio sine indicijs, nam licet inuicem corroborent, ab inuicem tamen non dependent, & separari possunt. Quam facile versipelles ista possunt indicia perdere, abscondere, remouere?

QVÆSTIO XX.

An leuiora indicia sufficiunt ad torturam in criminibus non exceptis?

S

I solas DD. sententias spectamus, ambigamus necesse est, adeo diuersa responderunt: saltem quo ad loquendi modum. nam in re fortassis non tanta diffensio est. quid tenendum censentiam satis explicui libr. 5. disquisition. sect. 3.

Non queritur an liceat ex non legitimis & insufficientibus indicijs procedere? sed an in hoc crimine indicia leuiora, sufficientia censeantur: & leuia hic vocamus, non secundum se, aut absolute loquendo: sed quæ comparatiue seu relatiue, respectu eorum quæ in criminibus non exceptis requiruntur, leuia videantur, & idcirco comparatione istorum sunt leuiora, quam in his requisita: non vero quæ sint leuiora seu minus sufficientia, quam ius, aut natura criminis requirat.

Hoc posito, Responderetur affirmative. quia in his criminibus magis expedit reipubl. leuiora admitti indicia, cū sint occultiora & difficilius probationis crimina, & digniora quæ citius & grauius puniatur. Idem responderunt Ingolstadienses & Friburgenses DD. & etiam Patavini, à quibus optime Bald. in l. quicumq; §. 25. C. de fugitiu. ferm. n. 25. explicatur, vt seipsum explicat in l. nemo 3. D. de Episc. audiend. nempe quod in his iudex animosior & promptior debeat esse ad torturam, quæ est sententia communis. Ias. in l. 4. §. si tibi indicium. numer. 4. D. de conditio. ob turp. caus. Suzar. Masfil. Grammat. Cason. Clav. Carver. Conrad Boss. Brunum, Ponticell. & alios referunt &

seqq.